

Ks. Paweł Maciaszek

Akademia „Ignatianum” - Kraków

pawel.maciaszek@ignatianum.edu.pl

ORCID: 0000-0003-2713-4968

Submitted: 22.03.2022; accepted: 06.04.2022

Recenzja

K. Nędza, *In defense of values. Recovering the original meaning in a modern context*, Wydawnictwo «scriptum», Kraków 2022, ss. 309, ISBN: 9788366812703

Publikacja stanowi prezentację zagadnienia: W obronie wartości. Odzyskiwanie pierwotnego znaczenia we współczesnym kontekście. Składa się ono z trzech rozdziałów, które poprzedza Wstęp i podsumowuje Zakończenie. Treść pierwszego z nich wypełnia krytyczna analiza pojęcia wartości. Została ona przeprowadzona na podstawie poglądów Iaina Tyrrella Bensona - filozofa prawa z Uniwersytetu Notre Dame w Sydney w Australii. W przedstawionych przez ks. Karola Nędzę naukowych poglądach australijskiego naukowca widać wyraźną obronę podstaw katolickiej wiary przy jednoczesnym negowaniu języka wartości. Jego zdaniem – które przedstawia Autor omawianej publikacji – wprowadzają one do poprawnego rozumienia religii chaos i zamęt. Profesor Benson jest przekonany, że ludzkie myślenie można (i należy) uporządkować przez posługiwanie się językiem z obszaru cnót i dobra.

W drugiej części korpusu publikacji przedstawione zostało rozumienie wartości opisane w nauce Kościoła katolickiego. Autor dokonał tego skupiając swoją uwagę przede wszystkim na treściach dokumentów kościelnych i nauczania Jana Pawła II. Uważna lektura tego rozdziału przekonuje do tego, aby w papieżu z Polski widzieć pioniera wartości; one bowiem odgrywają znaczącą rolę zarówno w duchowej formacji chrześcijan, jak i postrzeganiu świata. Dla przykładu można tu wskazać wartość osoby ludzkiej lub wartość kultury – zostały one

opisane na drodze interpretacji biblijnych przypowieści o bogatym młodzieńcu (por. Mt 19, 16-22) oraz miłosiernym samarytaninie (por. Łk 10, 30-37).

W trzecim rozdziale zaprezentowany został, dotyczący wartości, dorobek ks. Józefa Tischnera - cenionego polskiego filozofa. Z twórczości tego związanego z Papieską Akademią Teologiczną w Krakowie kapłana, ks. Karol Nędzza wydobyl usystematyzowane pojęcie wartości i z niego wyczytał, że służą one dotarciu do człowieka i ocaleniu go. Każdy z nas bowiem może odkryć i doświadczyć wartości oraz kierować się nimi w przeżywaniu codziennych zdarzeń. Rozumieniu tego pojęcia w sposób odzwierciedlający obiektywne dobro Autor przeciwstawił uznawanie go w sposób subiektywny. Przekonująco uzasadnia, że przedstawiona przez ks. Józefa Tischnera cena wartości znajduje wiarygodność na drodze rozwinięcia języka w jakim są one wyrażane. W obszarze dokonywanych badań dostrzec można, z jednej strony, powrót do obiektywizmu i odcięcie się od nowoczesnego patrzenia, a z drugiej, zwrócenie się w kierunku od aksjologii do agatologii, czyli dopełnienia dobrem.

Publikację można uznać za cenne kompendium wiedzy o wartościach, w którym ukazane zostały możliwości różnego ich rozumienia. W Podczas gdy Benson przedstawia koncepcję współczesnego (nowego) rozumienia wartości i przypisuje im stan zamętu i kryzysu, ks. Tischner bada pierwotną (tradycyjną) koncepcję wartości, zbudowaną na myśli klasycznej i często dziś odrzucaną. Porównując pogląd Jana Pawła II na wartości z poglądem ks. Józefa Tischnera, widzimy, że ich podejścia mają wiele podobieństw. Obaj przenieśli język wartości do kontekstu chrześcijańskiego i wykorzystali je, aby dotrzeć do różnych grup ludzi w swojej posłudze duszpasterskiej.

Podkreślić należy, że Autor publikacji – bazując na krytycznym badaniu – sięgnął do pierwszych tłumaczeń określenia wartości. Zauważyć również warto bogatą bazę źródłową, dzięki której podjęte zagadnienie ukazane zostało w sposób nie tylko zrozumiały, lecz także pełny.

Z kolei uważne przyglądanie się wykorzystanej literaturze, jak również znajdującym się w przypisach dolnych cytatom, nasuwa pytanie: dlaczego w publikacji przygotowanej w języku angielskim Autor zamieścił fragmenty nauczania Jana Pawła II w języku polskim (por. przypis nr 565, 598, 602, 613). Trudno znaleźć uzasadnienie zastosowania odmiennej wersji językowej.